

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δ' ΤΑΞΗ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2021-2022
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Συγγραφή-Επιμέλεια:

Δρ Σπύρος Σοφοκλέους

Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου-Συντονιστής για τα Ελληνικά

Σχεδιασμός Εξωφύλλου:

Θεόδωρος Κακουλλής

Λειτουργός Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Εποπτεία

Δρ Ειρήνη Χατζηλουκά-Μαυρή

Σύνδεσμος ΠΛΕ για τα Ελληνικά

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Πέρασε το καλοκαίρι

Πέρασε το καλοκαίρι. Τα τζιτζίκια λαλούν ακόμα στο περιβόλι και τα κηπευτικά είναι στις δόξες τους. Το νερό τρέχει κελαρυστό στο αυλάκι και δροσίζει τα φυτά. Οι καρποί κρέμονται λαχταριστοί από τα κλωνάρια.

Όμως, το γαλάζιο φόρεμα του ουρανού το λέρωσαν με τις μουντζούρες τους κάποια σύννεφα, που φάνηκαν ξαφνικά πάνω από το αντικρινό νησί. Η Χρυσαιγή τα είδε. Όλος ο φωτεινός κόσμος, που είχε ανοιχτεί μέσα της, σκοτείνιασε.

Το καλοκαίρι είχε πάει στο νησί. Εκεί έμενε ο ξάδερφός της, ο Παντελής, με την οικογένειά του. Είχαν ένα μεγάλο σπίτι κι ένα μεγάλο περιβόλι. Από το μπαλκόνι έβλεπες το πράσινο του περιβολιού να σμίγει με το ζαφείρι της θάλασσας. Στο βάθος, αχνοφαινόταν κάποιο νησί.

Η Χρυσαιγή περνούσε ξέγνοιαστα τις μέρες της εκεί. Γνωρίστηκε με κάποια γειτονόπουλα. Τα βράδια του νησιού ήταν διάφανα και τα παιδιά κάθονταν στα πεζούλια της περιβολόπορτας σαν παλιοί γείτονες και συζητούσαν ατέλειωτα.

Όμως, τώρα το καλοκαίρι πέρασε. Η Χρυσαιγή ετοιμάζεται να γυρίσει στην πόλη, στον θόρυβο, στο σχολείο... Την παραμονή που θα 'φευγαν ανέβηκε στο μπαλκόνι. Ένα ελαφρό αεράκι περπατούσε πάνω στα φύλλα του περιβολιού και ρυτίδωνε το πέλαγος αντίκρου. Η Χρυσαιγή έκλεισε τα μάτια, για να δει και μέσα της αυτό το φωτεινό θαύμα. Θα το 'παιρνε μαζί της για μια ολόκληρη χρονιά.

Πέρασε το καλοκαίρι. Η πόλη, ο θόρυβος, το σχολείο είναι εκεί και περιμένουν...

Πηγή: «Η γλώσσα μου», Δ' Δημοτικού, Πρώτο Μέρος, ΟΕΔΒ, σσ. 6-7

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 1

Να διαβάσεις το κείμενο: «Πέρασε το καλοκαίρι» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να γράψεις, με λίγα λόγια, πώς πέρασε το καλοκαίρι της η Χρυσαιγή.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ποιες εικόνες, ποιοι ήχοι και ποιες μυρωδιές έρχονται στο μυαλό σου, διαβάζοντας το κείμενο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ποιοι τρεις χρόνοι ρημάτων χρησιμοποιούνται, κυρίως, στο κείμενο; Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα, με δύο παραδείγματα για τον κάθε χρόνο και να δικαιολογήσεις τη χρήση τους:

Χρόνος	Παραδείγματα	Γιατί χρησιμοποιείται ο χρόνος αυτός;
	- -	
	- -	
	- -	

4. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις, με τα υπογραμμισμένα ρήματα στον αόριστο, τον παρατατικό και τον συνοπτικό μέλλοντα.

Όταν φτάνω στο περιβόλι του Παντελή, βγάζω το σακάκι μου και φορώ τα γάντια κλαδέματος. Παίρνω το κλαδευτήρι και αρχίζω το κλάδεμα των λεμονιών. Μετά, βοηθώ τον Παντελή να ποτίσει όλα τα λεμονόδεντρα.

Αόριστος:.....

.....

.....

Παρατατικός:.....

.....

.....

Συνοπτικός Μέλλοντας: .....

.....

.....

5. Να υπογραμμίσεις όλα τα επίθετα στο κείμενο. Στη συνέχεια, να ξαναγράψεις τη δεύτερη παράγραφο, χωρίς τα επίθετα.

.....

.....

.....

.....

Τι αλλάζει, κατά την άποψή σου, με τη διαγραφή των επιθέτων;

.....

.....

.....

6. Στην τρίτη παράγραφο υπάρχουν πολλά ουσιαστικά, χωρίς επίθετο. Να ξαναγράψεις την παράγραφο αυτή, προσθέτοντας ένα κατάλληλο επίθετο για κάθε ουσιαστικό.

.....

.....

.....

Τι αλλάζει, κατά την άποψή σου, με την προσθήκη αυτή;

.....

.....

.....

7. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις, αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με το αντίστοιχο παράγωγο επίθετο, όπως το παράδειγμα:

Αυτό το βαζάκι είναι <u>από ξύλο</u> .	Αυτό το βαζάκι είναι ξύλινο .
Τα ποτήρια είναι <u>από κρύσταλλο</u> .	
Η περιβολόπορτα είναι <u>από σίδηρο</u> .	
Το μπαλκόνι είναι <u>από μάρμαρο</u> .	

8. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας τη γενική πτώση με ένα επίθετο, όπως το παράδειγμα:

- το πρόγραμμα του σχολείου: το σχολικό πρόγραμμα
- οι διακοπές του καλοκαιριού: .....
- οι ιστορίες των παιδιών: .....
- το διάβασμα του σχολείου: .....
- οι τσάντες των μαθητών: .....

9. Να γράψεις τα επίθετα, αναλόγως, στους άλλους δύο βαθμούς, περιφραστικά.

Θετικός Βαθμός χαμηλό		Συγκριτικός Βαθμός ..... πιο δροσερή		Υπερθετικός Βαθμός .... Ο ΠΙΟ ΝΕΟΣ
---	---	--	--	---

10. Να γράψεις τα επίθετα, αναλόγως, στους άλλους δύο βαθμούς, μονολεκτικά.

Θετικός Βαθμός σκληρό		Συγκριτικός Βαθμός ..... ψηλότερη		Υπερθετικός Βαθμός .... εξυπνότατος
---	---	---	--	--

11. Να συμπληρώσεις τα κενά στις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας τα επίθετα της παρένθεσης στον κατάλληλο βαθμό, μονολεκτικά ή περιφραστικά:

Το δωμάτιό μου είναι ..... **(μικρό)** από το δικό σου.

Οι νύχτες του χειμώνα είναι ..... **(σκοτεινές)** από τις νύχτες του καλοκαιριού.

Το περιβόλι του Παντελή ήταν ..... **(μεγάλο)** της περιοχής.

Η χθεσινή μέρα ήταν ..... **(θερμή)** από τη σημερινή.

Το φαγητό στο χωριό ήταν ..... **(νόστιμο)**.

12. Να συμπληρώσεις τα κενά, με τον κατάλληλο τύπο ρήματος, όπως το παράδειγμα:

καθαρίζω, μαθαίνω, σπέρνω, ντρέπομαι, έρχομαι, τρέχω

Η δασκάλα μαθαίνει στα παιδιά τα φυτά του δάσους.

Οι γεωργοί ..... τα χωράφια τους.

Τα παιδιά ..... τον χώρο στο αντίσκηνό τους.

Το λεωφορείο ..... το πρωί.

Ο Κώστας .....πολύ γρήγορα.

Δεν ..... να σπρώχνετε τα άλλα παιδιά;

13. Με τις παρακάτω λέξεις, να σχηματίσεις παράγωγα ρήματα, με κατάληξη **-ίζω, -ώνω ή -άβω**, όπως το παράδειγμα:

χώρια: **χωρίζω** πάγος: .....

φροντίδα: ..... ραφή: .....

βίδα: ..... καρφί: .....

σκάμμα: ..... ύψος: .....

κρύο: ..... ελπίδα: .....

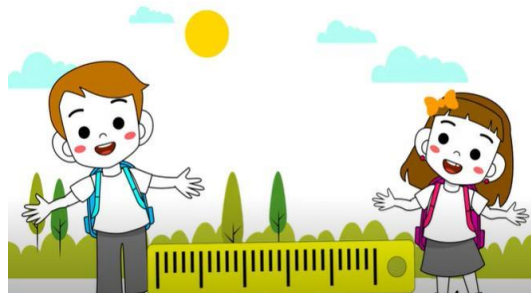
Γράφουμε οδηγίες!

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΜΕΝΟΥΜΕ ΥΓΙΕΙΣ!

Με βάση τις εικόνες, συμβουλευόμαστε τα παιδιά του σχολείου μας πώς μπορούν να προστατευθούν από τον κορωνοϊό ή και άλλους ιούς, χρησιμοποιώντας πρώτο πληθυντικό πρόσωπο, στην οριστική.

1. Κρατούμε αποστάσεις .....

.....
.....

2.

.....
.....
.....

3.

.....
.....
.....

4.

.....
.....
.....

5.

.....
.....
.....

Πηγή εικόνων: <https://www.youtube.com/watch?v=LULXShDOthI&feature=youtu.be>. Παραγωγή Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Το «Σχολείο του Δάσους» στη Λέσβο

Κάθε Σάββατο και Κυριακή, παιδιά του Δημοτικού από όλη τη Λέσβο πάνε σχολείο! Ένα σχολείο μαγικό, διαφορετικό, χωρίς πόρτες και παράθυρα, χωρίς κουδούνι και πίνακα, που, όμως, παραδίδει στα παιδιά το πιο σημαντικό μάθημα της ζωής τους, μακριά από τάμπλετ και οθόνες υπολογιστών! Σκοπός του

«Σχολείου του Δάσους» είναι τα παιδιά να εξερευνούν και να μαθαίνουν να αγαπούν τη φύση, να συνεργάζονται, ενώ ανακαλύπτουν τους εαυτούς τους και τα συναισθήματά τους στο φυσικό τους περιβάλλον. Η ιδέα για το «Σχολείο του Δάσους» γεννήθηκε στη Δανία, τη δεκαετία του 1950 και έκτοτε έχει διαδοθεί σε όλες, σχεδόν, τις γωνιές του κόσμου.

«Το Σχολείο του Δάσους δημιουργεί μια ομάδα παιδιών στη φύση, στην οποία κατάλληλα εκπαιδευμένοι παιδαγωγοί τα ενθαρρύνουν, καθώς αυτά εξερευνούν και ανακαλύπτουν τον φυσικό κόσμο και τον εαυτό τους. Έτσι, γεμίζει τα παιδιά με εμπειρίες γεμάτες νόημα, με επίδραση που διαρκεί για μια ολόκληρη ζωή», εξηγεί ο παιδαγωγός Κωνσταντίνος Τσιομπάνος.

Το «Σχολείο του Δάσους» είναι ανοικτό καθόλη τη σχολική χρονιά, κάθε Σάββατο, σε ένα κομμάτι δάσους, δίπλα στην Καρίνη, και κάθε Κυριακή, σε ένα κομμάτι δάσους, δίπλα στον ποταμό Σεδούντα, στο Πλωμάρι. Η μόνη περίπτωση ακύρωσης μαθημάτων είναι όταν φυσούν πολύ ισχυροί

άνεμοι, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος πτώσης δέντρων. Κατά τα άλλα, είναι πάντα ανοικτό, βρέξει χιονίσει. Εξάλλου δεν υπάρχει κακός καιρός, μόνο ακατάλληλος ρουχισμός!

Συντάκτης: Νατάσα Παπανικολάου

Πηγή: Πολιτικά Λέσβου. <https://www.politikaesvos.gr/to-protos-scholeio-toy-dasoy-s-sti-lesvo/>
(διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 2

Να διαβάσεις το κείμενο: «Το 'Σχολείο του Δάσους' στη Λέσβο» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Ποιοι είναι οι στόχοι του «Σχολείου του Δάσους», σύμφωνα με το κείμενο;

.....
.....
.....
.....
.....

2. Με βάση το κείμενο, να γράψεις ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ, για το περιεχόμενο / το νόημα των παρακάτω προτάσεων:

Τα μαθήματα στο «Σχολείο του Δάσους» είναι πολύ επικίνδυνα.

Το «Σχολείο του Δάσους» λειτουργεί, Σάββατο και Κυριακή, στον ίδιο χώρο.

Όταν βρέχει, τα μαθήματα στο «Σχολείο του Δάσους» ακυρώνονται.

Σε κάποια μαθήματα, στο «Σχολείο του Δάσους», τα παιδιά γυμνάζονται.

3. Να γράψεις τέσσερις διαφορές του «Σχολείου του Δάσους» σε σχέση με το «συνηθισμένο σχολείο»:

«Σχολείο του Δάσους»	«συνηθισμένο σχολείο»
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

4. Να γράψεις, με δικά σου λόγια, τι κάνουν τα παιδιά στη φωτογραφία, στο τέλος του κειμένου.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Να συμπληρώσεις τα κενά με -μαι ή -με, -ται ή -τε:

Δεν κοιμού.... από τη χαρά μου. Χαίρο.... που θα συναντηθού.... στο «Σχολείο του Δάσους». Το «Σχολείο του Δάσους» βρίσκε.... κοντά στη λίμνη. Θα εί.... και εγώ απέναντι από το βουνό, αφού θα σας περιμένου.... όλους. Από εδώ που κάθο.... φαίνε.... το βουνό.

6. Να γράψεις τα παρακάτω ρήματα στην κατάλληλη στήλη:

(ψάχνω, εκφράζομαι, προστατεύομαι, προστατεύω, βρέχομαι, αγγίζω, κοιμούμαι, μυρίζω, ερευνώ, συνεργάζομαι, τρώγω, γεύομαι, μαθαίνω, ντύνομαι, περπατώ, γυμνάζομαι)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

7. Να μετατρέψεις την ενεργητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε παθητική.

Τα παιδιά ανακαλύπτουν τη φύση.

.....

Οι ισχυροί άνεμοι έκοψαν τα δέντρα.

.....

Το «Σχολείο του Δάσους» αναπτύσσει τη συνεργασία των παιδιών.

.....

8. Να μετατρέψεις την παθητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε ενεργητική.

Τα παιδιά συνοδεύονται από ειδικούς εκπαιδευτικούς.

.....

Τα δάση κάηκαν από τη φωτιά.

.....

Τα φυτά του δάσους μελετήθηκαν από τα παιδιά.

.....

9. Να συγκρίνεις την ενεργητική με την παθητική σύνταξη, με βάση τις παραπάνω δραστηριότητες. Να εξηγήσεις, με δικά σου λόγια, τι αλλάζει.

.....

.....

.....

10. Να σχηματίσεις τις ενεργητικές μετοχές των παρακάτω ρημάτων, όπως το παράδειγμα:

περπατώ	<i>περπατώντας</i>		βαδίζω	
μαθαίνω			κερδίζω	
βουτώ			σκάβω	
κολυμπώ			ζητώ	
στερεώνω			μαγειρεύω	

Να εξηγήσεις, με απλό τρόπο, πότε γράφουμε τις ενεργητικές μετοχές με -οντας και πότε με -ώντας;

.....

.....

.....

11. Να εντοπίσεις στα παραπάνω κείμενα τρεις σύνθετες λέξεις. Ακολούθως, να αναλύσεις την κάθε λέξη στα συνθετικά της:

_____ : .....

_____ : .....

_____ : .....

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Μια συνηθισμένη ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους»

Η HuffPost Greece μίλησε με τη Βασιλική Κομπιλάκου, υπεύθυνη του Σχολείου του Δάσους «Πευκίτες», η οποία περιέγραψε τι ακριβώς μπορούν να κάνουν τα παιδιά, μία συνηθισμένη ημέρα στο Σχολείο του Δάσους.

Συνήθως, η ημέρα στο σχολείο μας αρχίζει με το άναμμα της φωτιάς που γίνεται από τα παιδιά σε κάποια τοποθεσία του δάσους, αλλά, για λόγους πυρασφάλειας, δεν πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Αντ' αυτού, κάνουμε τον κύκλο μας κάτω από ένα δέντρο, δίπλα στο καταφύγιό μας, μιλώντας για το θέμα που θα δουλεύουμε εκείνη τη μέρα. Αν, για παράδειγμα, είναι οι ήχοι του δάσους, καλύπτουμε με τη σειρά τα μάτια με ένα μαντήλι και καλούμε το κάθε παιδί να ακούσει ήχους της φύσης. Κατόπιν, μπορεί να ρωτηθούν τα παιδιά για το ποιος νομίζουν ότι κατοικεί πάνω στα κλαδιά του δέντρου ή πάνω στα φύλλα και στον κορμό του.

Στη συνέχεια, σηκωνόμαστε και φέρνουμε κάποια υλικά παρατήρησης, όπως μεγεθυντικούς φακούς κι εξαπλωνόμαστε στους γύρω λόφους, γυρεύοντας ίχνη πουλιών και ζώων. Όλο αυτό μπορεί να οδηγήσει, αναλόγως, είτε σε ένα ελεύθερο παιχνίδι είτε σε μία κατασκευή, όπως, για παράδειγμα, ενός σπιτιού πουλιών, χρησιμοποιώντας ένα χάρτινο κουτί από γάλα και καλύπτοντάς το με φλοιούς δέντρων και φλούδες κουκουναριών, που μαζεύουν τα παιδιά.

Αργότερα, μπορούμε να φάμε κολατσιό κοντά στο ρυάκι, όπου τα παιδιά έχουν στήσει ένα καταφύγιο από καλάμια και κλαδιά, με κόμπους που μόνα τους έκαναν, και να επιδοθούν, κατόπιν, σε σκαρφάλωμα δέντρων, κατασκευές από φυσικά υλικά, όπως κούκλες από μουστάκια καλαμιών, βελανιδοσκουφάκια και ό,τι άλλο τα εμπνέει.

Τέλος, η μέρα κλείνει με τον κύκλο μας, δίπλα στο καταφύγιό μας, με μια αφήγηση από την παιδαγωγό ή από κάποιο παιδί που το επιθυμεί ολόψυχα, η οποία να συνδέεται με τη μέρα που περάσαμε.

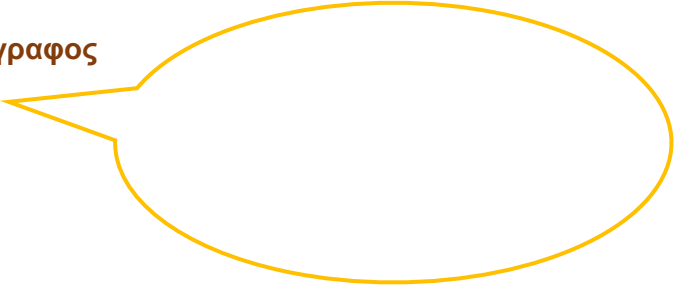

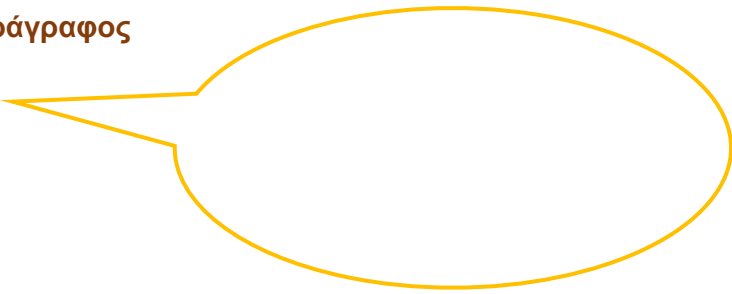
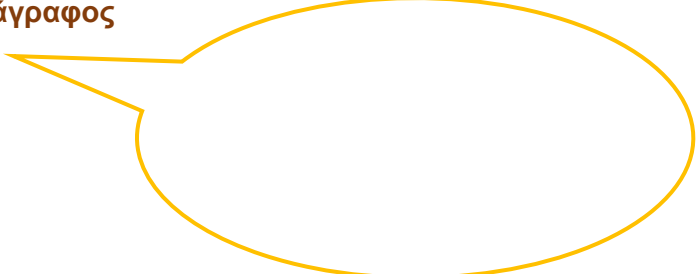
Κατερίνα Νανοπούλου

Πηγή: HuffPost Greece. https://www.huffingtonpost.gr/2015/08/30/life-sxoleio-dasous_n_8053020.html (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 3

Να διαβάσεις το κείμενο: «Μια συνηθισμένη μέρα στο 'Σχολείο του Δάσους'» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Αφού αριθμήσεις τις παραγράφους του κειμένου, να γράψεις σύντομα το νόημά τους και έναν τίτλο για κάθε παράγραφο:

	Νόημα	Τίτλος
1η Παράγραφος		.....
2η παράγραφος		.....
3η παράγραφος		.....
4η παράγραφος		.....

2. Θα ήθελες να περάσεις μία ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους»; Να εξηγήσεις γιατί θα ήθελες ή γιατί δεν θα ήθελες, με βάση όσα διάβασες στο Κείμενο 2 και στο Κείμενο 3:

.....
.....
.....
.....
.....

3. Να χρωματίσεις τις πρώτες λέξεις ή φράσεις, με τις οποίες αρχίζουν οι παράγραφοι του κειμένου. Πώς ονομάζονται οι λέξεις ή οι φράσεις αυτές; Γιατί χρησιμοποιούνται οι συγκεκριμένες λέξεις ή οι συγκεκριμένες φράσεις στο κείμενο;

.....
.....
.....
.....

4. Στο «Σχολείο του Δάσους» ήρθαν νέοι/νέες παιδαγωγοί, για τους καλοκαιρινούς μήνες! Να γράψεις την πρώτη παράγραφο του κειμένου, με τρόπο που να περιγράφεται στους/στις νέους/νέες παιδαγωγούς πώς θα αρχίζει κάθε φορά η ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους».

Συνήθως, η ημέρα στο σχολείο μας θα αρχίζει με .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Σε ποιον χρόνο έγραψες τα ρήματα; Γιατί;

.....
.....

5. Φαντάσου ότι πέρασες μία ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους». Να γράψεις τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου, με τρόπο που να αφηγήσαι την εμπειρία σου:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σε ποιον χρόνο έγραψες τα ρήματα; Γιατί;

.....

.....

6. Να μεταφέρεις στον αντίθετο αριθμό τα παρακάτω ουσιαστικά (αναλόγως):

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
ο δασοφύλακας	
ο παιδαγωγός	
η επιστήμη	
το σχολείο	
το μολύβι	
ο πίνακας	
η πάπια	
το δέντρο	
	οι σκίουροι
	τα δάση
	οι μαθητές
	τα παιχνίδια
	τα ποτάμια
	οι άνεμοι
	τα φυτά
	οι θάλασσες

7. Το «Σχολείο του Δάσους» προκήρυξε «Διαγωνισμό Αφίσας». Η αφίσα θα αποσταλεί στα σχολεία, ώστε να ελκύσει το ενδιαφέρον και άλλων παιδιών, για συμμετοχή τους σε αυτό. Να δημιουργήσεις, στο συγκεκριμένο πλαίσιο, τη δική σου αφίσα:

Το μαγικό ΔΑΧΤΥΛΟ

Ρόαλντ Νταλ

Εικονογράφηση: Κουεντίν Μπλέικ

Μετάφραση: Τόνια Καφετζάκη

Η φάρμα που βρίσκεται δίπλα στη δική μας ανήκει στον κύριο και στην κυρία Γκρεγκ. Οι Γκρεγκ έχουν δύο παιδιά, και τα δυο αγόρια. Τον Φίλιπ και τον Γουίλιαμ. Πότε πότε, πηγαίνω στη φάρμα τους και παίζω μαζί τους.

Εγώ είμαι κορίτσι και είμαι οκτώ ετών.

Στα οκτώ του χρόνια είναι και ο Φίλιπ.

Ο Γουίλιαμ είναι τρία χρόνια μεγαλύτερος, δηλαδή είναι δέκα.

Μα τι; Α, ναι, λάθος.

Είναι έντεκα.

Την περασμένη εβδομάδα, συνέβη κάτι πολύ αστείο στην οικογένεια Γκρεγκ. Θα σας το διηγηθώ όσο καλύτερα μπορώ.

Περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο, ο κύριος Γκρεγκ και τα δύο του αγόρια τρελαίνονται να πηγαίνουν για κυνήγι. Κάθε Σάββατο πρωί, παίρνουν τα όπλα τους και τραβούν προς τα δάση ψάχνοντας για ζώα και πουλιά. Ακόμη και ο Φίλιπ, που είναι μονάχα οκτώ ετών, έχει δικό του όπλο.

Εγώ δεν μπορώ να υποφέρω το κυνήγι. Δεν το αντέχω. Μου φαίνεται άδικο, άντρες και αγόρια να σκοτώνουν ζώα, μόνο και μόνο για διασκέδαση. Γι' αυτό και πάντα προσπαθούσα να εμποδίσω τον Φίλιπ και τον Γουίλιαμ να το κάνουν. Κάθε φορά που πήγαινα στη φάρμα τους, έβαζα τα δυνατά μου να τους πείσω, αλλά αυτοί άλλο δεν έκαναν απ' το να με κοροϊδεύουν.

Μια φορά, μάλιστα, κάτι προσπάθησα να πω και στον κύριο Γκρεγκ, αλλά εκείνος με προσπέρασε σαν να μη μ' έβλεπε.

Και να που κάποτε, ένα Σάββατο πρωί, είδα τον Φίλιπ και τον Γουίλιαμ να βγαίνουν από το δάσος με τον πατέρα τους, κουβαλώντας ένα υπέροχο ελαφάκι.

Έγινα έξαλλη, τόσο που άρχισα να τους φωνάζω θυμωμένη.

Τα αγόρια γελούσαν και μου έκαναν γκριμάτσες, ενώ ο κύριος Γκρεγκ μου είπε να πάω σπίτι και να ασχοληθώ καλύτερα με την καλλιγραφία.

Αυτό ήταν! Θόλωσα!

Και πριν προλάβω να συγκρατήσω τον εαυτό μου, έκανα κάτι που ποτέ δεν θα 'θελα στ' αλήθεια να κάνω.

ΚΟΥΝΗΣΑ ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΔΑΧΤΥΛΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ!

Ω, Θεέ μου! Το κούνησα ακόμη και εναντίον της κυρίας Γκρεγκ, που δεν ήταν μπροστά. Το κούνησα σε όλη την οικογένεια Γκρεγκ.

Για μήνες και μήνες έλεγα συνεχώς στον εαυτό μου πως δεν θα κουνούσα ποτέ πια το Μαγικό Δάχτυλο σε κανέναν - όχι ύστερα απ' αυτό που συνέβη στη δασκάλα μου, την ηλικιωμένη κυρία Γουίντερ.

Καημένη κυρία Γουίντερ.

Μια μέρα, ήμασταν στην τάξη και μας μάθαινε συλλαβισμό.

«Σήκω πάνω», μου είπε, και χώρισε σε συλλαβές τη λέξη γάτα.

«Εύκολο είναι», είπα. «Γ-άτα».

«Δεν είσαι παρά ένα μικρό χαζό κορίτσι!», είπε η κυρία Γουίντερ.

«Δεν είμαι καθόλου χαζό κορίτσι!», φώναξα εγώ.
«Είμαι ένα πολύ καλό μικρό κορίτσι!»

«Τιμωρία στη γωνία», είπε μετά η κυρία Γουίντερ.

Τότε θύμωσα, έγινα πραγματικά έξαλλη, κούνησα το Μαγικό Δάχτυλο και σχεδόν αμέσως...

Μήπως μαντεύετε;

Μουστάκια ξεκίνησαν να ξεπηδούν από το πρόσωπό της! Μακριά μαύρα μουστάκια, όπως αυτά που έχουν οι γάτες, και ακόμα μεγαλύτερα. Και πόσα γρήγορα μακραίνουν! Πριν καν το καταλάβουμε, έφτασαν μέχρι τα αυτιά της!

Φυσικά, όλη η τάξη ξεκίνησε να γελά δυνατά και, τότε, η κυρία Γουίντερ ρώτησε: «Θα ήταν πολύ ευγενικό εκ μέρους σας να μου πείτε τι είναι αυτό που βρίσκετε τόσο αστείο όλοι σας;».

Και όταν γύρισε να γράψει κάτι στον πίνακα, είδαμε ότι είχε βγάλει και μια ουρά! Μία τεράστια φουντωτή ουρά!

Πηγή: Απόσπασμα από Εκδόσεις Ψυχογιός. <https://www.psichogios.gr/books/to-magiko-daxylo.html> (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 4

Να διαβάσεις το κείμενο: «Το μαγικό ΔΑΧΤΥΛΟ» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να συμπληρώσεις τα παρακάτω στοιχεία:

<p>Ήρωες:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Τόπος (πού;):</p> 	<p>Χρόνος (πότε;):</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Τι έγινε στην αρχή:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Ποιο είναι το κύριο γεγονός της ιστορίας:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Τι έγινε στο τέλος;</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

2. Να κυκλώσεις τον βασικό κειμενικό τύπο του κειμένου. Να δικαιολογήσεις, στη συνέχεια, την απάντησή σου:

A. αφήγηση

B. περιγραφή

Γ. οδηγίες

Δ. επιχειρήματα

3. Για ποιο θέμα προσπαθούσε να πείσει τον κύριο Γκρεγκ και τα αγόρια του, το κορίτσι της ιστορίας; Νομίζεις πώς τα κατάφερε; Γιατί;

4. Τι έγινε ένα Σάββατο και το κορίτσι άρχισε να φωνάζει στους γείτονές της;

5. Γιατί το κορίτσι θύμωσε και κούνησε το δάχτυλό της σε όλη την οικογένεια Γκρεγκ;

6. Η πρόταση: **ΚΟΥΝΗΣΑ ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΔΑΧΤΥΛΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ!**, βρίσκεται στο κέντρο της γραμμής, με μεγάλα, κεφαλαία, έντονα και κόκκινα γράμματα. Γιατί, κατά την άποψή σου;

7. Να περιγράψεις, με δικά σου λόγια, την εμφάνιση της κυρίας Γουίντερ, μετά που το κορίτσι της ιστορίας της κούνησε το μαγικό δάχτυλο:

8. «Την περασμένη εβδομάδα, συνέβη κάτι πολύ αστείο στην οικογένεια Γκρεγκ. Θα σας το διηγηθώ όσο καλύτερα μπορώ.». Τι να έπαθε η οικογένεια Γκρεγκ, μετά που το κορίτσι της ιστορίας τους κούνησε το δάχτυλο, κατά την άποψή σου;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Να μεταφέρεις τις παρακάτω προτάσεις από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό και αντίστροφα. Να προσέξεις την ορθογραφία των ουσιαστικών, αλλά και των άρθρων: της, τις, τον, των.

Το μαγικό δάχτυλο δεν σεβάστηκε ούτε την ηλικία της δασκάλας.

.....

Τα αθώα ζώα είναι θύματα των κυνηγών.

.....

Τα αγόρια δεν άκουγαν τις αντίθετες απόψεις για τα εγκλήματα των κυνηγών.

.....

Δεν άκουσε την προειδοποίηση από τον ιδιοκτήτη της φάρμας για την αλεπού.

.....

10. Να γράψεις τη γενική ενικού αριθμού και τη γενική πληθυντικού αριθμού των παρακάτω ουσιαστικών, όπως το παράδειγμα:

Ονομαστική ενικού αριθμού	Γενική ενικού αριθμού	Γενική πληθυντικού αριθμού
ο άνθρωπος	του ανθρώπου	των ανθρώπων
το κουδούνι		
το δάχτυλο		
ο δάσκαλος		
το σχολείο		
η κυρία		
το πρόσωπο		
η φασαρία		

11. Να ξαναγράψεις τις φράσεις, όπως το παράδειγμα:

το χρώμα του σπιτιού	το χρώμα των σπιτιών
το άρωμα του δάσους	
το τέλος του ποταμού	
η εποχή της βροχής	
το νερό του καταρράκτη	
ο ήχος της βροντής	

12. Στην ιστορία που διάβασες, η τάξη της κυρίας Γουίντερ μαθαίνει να συλλαβίζει λέξεις. Ώρα να θυμηθείς τι ξέρεις από συλλαβισμό.

Πρώτα, να χωρίσεις τις παρακάτω λέξεις σε συλλαβές.

δάχτυλο:	φάρμα: .....
μουστάκια:	κορίτσι: .....
Σάββατο:	οικογένεια: .....
καλλιγραφία:	ελαφάκι: .....
δασκάλα:	συλλαβισμός .....

13. Στη συνέχεια, ανάλογα με τον αριθμό των συλλαβών των λέξεων, να εντοπίσεις και να αντιγράψεις, από το κείμενο, τρεις λέξεις για κάθε ομάδα.

μονοσύλλαβες : ....., ..., ...

δισύλλαβες : ....., ..., ...

τρισύλλαβες : ....., ..., ...

πολυσύλλαβες : ....., ..., ...

Σημείωση: Οι λέξεις, ανάλογα με τη συλλαβή που τονίζονται, ονομάζονται οξύτονες (όταν τονίζονται στη λήγουσα), παροξύτονες (όταν τονίζονται στην παραλήγουσα), προπαροξύτονες (όταν τονίζονται στην προπαραλήγουσα).

14. Αφού γράψεις σε ποια συλλαβή τονίζονται, να ονομάσεις τις παρακάτω λέξεις, όπως το παράδειγμα:

δάχτυλο: προπαραλήγουσα - προπαροξύτονη

καλλιγραφία: .....

οικογένεια: .....

συλλαβισμός: .....

15. Τέλος, να εντοπίσεις και να αντιγράψεις, από το κείμενο, δύο λέξεις για κάθε ομάδα.

οξύτονες : ....., ...

παροξύτονες : ....., ...

προπαροξύτονες : ....., ...

ΚΕΙΜΕΝΟ 5

Ασυνήθιστα σχολεία που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο

Γενικά, υπάρχουν διαφορετικοί νόμοι και απόψεις για την εκπαίδευση σε διάφορες χώρες του κόσμου. Βέβαια, υπάρχουν μερικά σχολεία που είναι λιγάκι ασυνήθιστα...

Ας γνωρίσουμε κάποια από αυτά, λοιπόν:

#1 Το πλεύσιμο σχολείο Μακόκο, Λάγος, Νιγηρία

Αυτό το μοναδικό στο είδος του σχολείο βρίσκεται στην παράκτια περιοχή της Νιγηρίας. Αρχικά, το σχολείο είχε χτιστεί με σκοπό να αντισταθεί στην άνοδο της στάθμης του νερού στη λιμνοθάλασσα. Περιλαμβάνει αίθουσες αλλά και χώρους για παιχνίδι, ενώ μπορεί να στεγάσει με ασφάλεια μέχρι 100 παιδιά, ακόμα και σε επικίνδυνες καιρικές συνθήκες.

#2 Το σχολείο που προάγει τη δημιουργικότητα, Νέα Υόρκη, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Οι ιδρυτές αυτού του εκπαιδευτικού ιδρύματος πιστεύουν ότι το σχολείο πρέπει να είναι περισσότερο σαν μια παιδική χαρά. Σύμφωνα με τους ίδιους, τα παιδιά έτσι θα έχουν περισσότερη όρεξη, ώστε να αφιερώσουν πιο πολύ χρόνο στα μαθήματά τους, πολλά από τα οποία είναι πολύ διαφορετικά από τα συνηθισμένα. Διδάσκονται, για παράδειγμα, εναλλακτικούς τρόπους ανακύκλωσης, μοντελοποίηση κτιρίων και γενικά δραστηριότητες που αναπτύσσουν την περιέργειά τους.

#3 Ένα σχολείο στο πάρκο της πόλης, Ισλαμαμπάντ, Πακιστάν

Ο δάσκαλος Μοχάμαντ Αγιούμπ ξεκίνησε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης μειονεκτούντων παιδιών το 1985. Ο Αγιούμπ «στέγασε» το σχολείο του σε ένα πάρκο της πρωτεύουσας του Πακιστάν. Ο Αγιούμπ, που είναι δημόσιος υπάλληλος, πληρώνει από τον μισθό του τα αναγκαία εφόδια για τα παιδιά, ενώ και άλλοι εθελοντές διδάσκουν στα παιδιά Αγγλικά, Ουρντού και Μαθηματικά. Την περίοδο των βροχών, η τάξη δεν μπορεί να είναι στο πάρκο και στεγάζεται σε ένα δωμάτιο στην τοπική παραγκούπολη.

#4 Το σχολείο που μοιάζει με γραφείο, Οχάιο, ΗΠΑ

Αυτό το σχολείο δεν έχει αίθουσες. Μόνο μία μεγάλη κεντρική αίθουσα, στην οποία υπάρχουν περίπου 300 γραφεία, ένα για κάθε παιδί. Κάθε παιδί έχει τον δικό του ηλεκτρονικό υπολογιστή, που τον καθοδηγεί σχετικά με το πρόγραμμα διδασκαλίας και μάθησής του. Αν έχει κάποια απορία, τότε μπορεί να απευθυνθεί στον/στην εκπαιδευτικό του.

#5 Το φωτεινότερο σχολείο, Στοκχόλμη, Σουηδία

Πέρα από τις κλασικές βιβλιοθήκες, αυτό το σχολείο διαθέτει διαφορετικούς διαδρόμους μάθησης. Κάθε διάδρομος αντιστοιχεί σε ένα μάθημα του σχολικού προγράμματος. Ουσιαστικά, ο σκοπός αυτού του σχολείου είναι μέσα από τους διαδρόμους να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των μαθητών και των δασκάλων, ώστε να προωθηθεί ποιοτικότερη διδασκαλία.

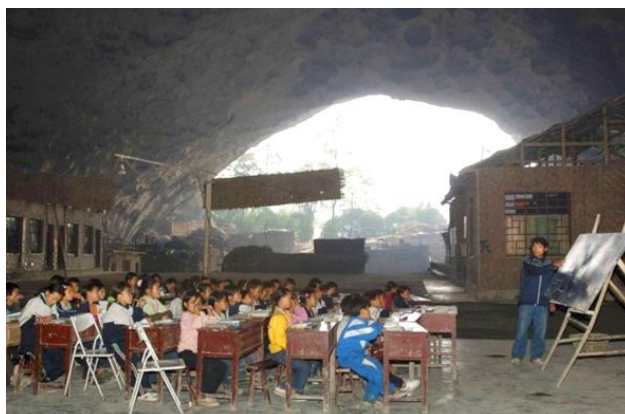
#6 Το σχολείο όπου τα παιδιά μαθαίνουν σε βουνά και σε σπηλιές, Στοκχόλμη, Σουηδία

Σε αυτό το σχολείο κανείς μαθητής δεν πρόκειται να βαρεθεί. Αυτό οφείλεται στους σχεδιαστές του κτηρίου, που έχουν μετατρέψει το σχολείο σε έναν μαγικό κόσμο. Δεν υπάρχουν σχολικές αίθουσες, όπως τις έχουμε συνηθίσει, απλά είναι ένας ταιριαστός σχολικός χώρος που περιλαμβάνει βουνά ή σπηλιές.

#7 Το σχολείο μέσα σε σπηλιά, Μάο, Κίνα

Η επαρχία Γκουισόου στη Νότια Κίνα είναι από τις φτωχότερες περιοχές της χώρας. Στο χωριό Μάο δεν είχαν λεφτά, για να χτίσουν δημοτικό σχολείο. Έτσι, οι τοπικές αρχές, το 1984, αποφάσισαν να στεγάσουν τα περίπου 200 παιδιά και τους 8 εκπαιδευτικούς στο σπήλαιο Ντογκζόνκ. Από τότε, το σχολείο αυτό λειτουργεί κανονικά, παρόλο ότι πολλά παιδιά χρειάζονται έξι ώρες από και προς το σχολείο.

Πηγές: <https://www.neopolis.gr/15-entelws-paraxena-sxoleia/> και <https://www.youmagazine.gr/2017/08/ta-pio-paraxena-scholeia-ston-kosmo-pictorial-18663/> (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 5

Να διαβάσεις το κείμενο: «Ασυνήθιστα σχολεία που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να αντιστοιχίσεις το σχολείο, που με βάση το κείμενο, ταιριάζει περισσότερο με τις παρακάτω δηλώσεις:

Δήλωση	Σχολείο
Δίνει μεγάλη σημασία στη δημιουργικότητα.	Σχολείο #1
Βρίσκεται πάνω στη λιμνοθάλασσα.	Σχολείο #2
Δίνει μεγάλη σημασία στη συνεργασία.	Σχολείο #3
Είναι απαραίτητος ο ηλεκτρονικός υπολογιστής.	Σχολείο #4
Το κτήριο θυμίζει μαγικό κόσμο.	Σχολείο #5
Παιδιά χρειάζονται έξι ώρες για να φτάσουν εκεί.	Σχολείο #6
Τα παιδιά κάθονται κάτω στα μάρμαρα.	Σχολείο #7

2. Να διακρίνεις τα σχολεία του κειμένου σε δύο κατηγορίες, αξιοποιώντας το παρακάτω σχεδιάγραμμα:

--	--

Να εξηγήσεις τα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία διέκρινες τα σχολεία του κειμένου σε δύο κατηγορίες:

.....

.....

.....

3. Να σημειώσεις ποιο σχολείο σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση, με βάση όσα διάβασες στο κείμενο. Να εξηγήσεις γιατί.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Ποιο είναι το κύριο νόημα του κειμένου: «Ασυνήθιστα σχολεία που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο»;

.....

.....

.....

5. Να γράψεις ολογράφως πληροφορίες από το κείμενο που περιέχουν αριθμούς, όπως το παράδειγμα:

300	Στο σχολείο αυτό υπάρχει μόνο μία μεγάλη κεντρική αίθουσα, με <u>τριακόσια</u> περίπου γραφεία, ένα για κάθε παιδί.
100	.....
1985	.....
1984, 200, 8	.....

6. Στο κείμενο χρησιμοποιούνται πολλές σύνθετες λέξεις. Αφού εντοπίσεις τέσσερις τέτοιες λέξεις, να τις αναλύσεις στα συνθετικά τους, όπως το παράδειγμα:

ηλεκπαίδευση: τηλε + εκπαίδευση

..... : ..... + ...

..... : ..... + ...

..... : ..... + ...

..... : ..... + ...

7. Να διαλέξεις και να χρησιμοποιήσεις λέξεις από το κείμενο, ώστε να σχηματίσεις τρεις σύνθετες λέξεις, όπως το παράδειγμα:

έξι + ώρες → εξάωρο

..... + ... → .....

..... + ... → .....

..... + ... → .....

8. Ο συγκριτικός και ο υπερθετικός βαθμός του επιθέτου (παραθετικά του επιθέτου) σχηματίζονται μονολεκτικά ή και περιφραστικά.

Να υπογραμμίσεις, στο κείμενο, επίθετα σε διάφορους βαθμούς και να συμπληρώσεις τον πίνακα, όπως το παράδειγμα:

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
επικίνδυνες	επικινδυνότερες	οι επικινδυνότερες
	πιο επικίνδυνες	οι πιο επικίνδυνες

Στο κείμενο: «Ασυνήθιστα σχολεία που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο» χρησιμοποιούνται πολλά επίθετα σε διάφορους βαθμούς. Να δικαιολογήσεις την επιλογή αυτή.

.....

.....

.....

ΚΕΙΜΕΝΟ 6

Το συγκλονιστικό σχολείο της γέφυρας

Ένας αθέατος ήρωας, από το 2010, μαζεύει κάθε μέρα τα παιδιά μιας παραγκούπολης και τα μαθαίνει γράμματα, κάτω από μια γέφυρα στην Ινδία

Στο Νέο Δελχί, κάτω από μια γέφυρα του μετρό, συμβαίνει καθημερινά, για περισσότερο από δέκα χρόνια, ένα μικρό θαύμα. Πολλά παιδιά, από τις γειτονικές παραγκουπόλεις, παρακολουθούν μαθήματα στο υπαίθριο σχολείο που έστησε εκεί ένας αφανής ήρωας: Ο Ράτζες Κούμαρ Σιάρμα.

Πατέρας τριών παιδιών και ο ίδιος ο Σιάρμα, υποχρεώθηκε, λόγω οικονομικών προβλημάτων, να παρατήσει το κολλέγιο όπου σπούδαζε. Και όπως παρατήρησε, το ίδιο ακριβώς συνέβαινε με πολλά παιδιά στην περιοχή. Δεν πήγαιναν σχολείο, γιατί οι οικογένειές τους δεν το άντεχαν οικονομικά.

«Όποτε περνούσα από την περιοχή, έβλεπα παιδιά να χασομεράνε από εδώ κι από κει, σπαταλώντας τον χρόνο τους», είπε ο ίδιος, εξηγώντας πώς ξεκίνησε το όλο εγχείρημα. Σκέφτηκε λοιπόν να δημιουργήσει ένα δωρεάν σχολείο. Και επειδή δεν είχε καν την οικονομική δυνατότητα να χτίσει – ή έστω να ενοικιάσει – ένα μέρος για να κάνει μάθημα, έβαψε δύο τοίχους μαύρους, για να τους χρησιμοποιήσει σαν πίνακα της τάξης και άρχισε να διδάσκει κάτω από μια γέφυρα.

Παράλληλα, προσπάθησε να πείσει τους εργάτες και τους αγρότες της περιοχής, να επιτρέψουν στα παιδιά τους να παρακολουθήσουν τα μαθήματα, αντί να δουλεύουν για να συμπληρώσουν το οικογενειακό εισόδημα. Και πράγματι. Σύντομα, άρχισαν να καταφθάνουν στο «υπαίθριο σχολείο» παιδιά που υπό άλλες συνθήκες θα δούλευαν από εδώ και από κει, χωρίς να έχουν την παραμικρή τύχη να ξεφύγουν από την προδιαγεγραμμένη μοίρα της φτώχειας.

Στο σχολείο της γέφυρας, τα μαθήματα ξεκινάνε από τα βασικά. Στόχος είναι να προετοιμαστούν τα παιδιά, για να συνεχίσουν σε κάποιο δημόσιο σχολείο. Όταν ξεκίνησε το εγχείρημα, το σχολείο είχε 140 μαθητές και μαθήτριες. Τον Σεπτέμβριο του 2019, τουλάχιστον 300 παιδιά φοιτούσαν στο «Δωρεάν σχολείο κάτω από τη γέφυρα», 120 αγόρια το πρωί και 180 κορίτσια το απόγευμα.

Για να καταφέρει να κρατήσει το «σχολείο» του σε λειτουργία, ο Σιάρμα, αφήνει για κάποιες ώρες τη δουλειά του σε ένα εμπορικό κατάστημα στο Σιακαρπούρ, όπου τον αντικαθιστά ο αδερφός του και πάει να διδάξει. «Έρχονται τα παιδιά εδώ κάθε μέρα και καταφέρνουμε να είμαστε μπροστά στην ύλη από άλλα σχολεία», λέει ο ίδιος. Μάλιστα, επιτρέπει και σε μικρότερα παιδιά να καθίσουν στις τάξεις και να παρακολουθήσουν το μάθημα.

Πλέον ο «καλός Σαμαρείτης της εκπαίδευσης» δεν είναι μόνος. Τον βοηθάει και ο Λάξιμι Σιάντρα, ένας μεταπτυχιακός φοιτητής. «Δεν παίρνω καν παρουσίες», λέει ο Σιάντρα. «Στα παιδιά αρέσει να έρχονται εδώ, γιατί δεν υπάρχουν οι περιορισμοί των κανονικών σχολείων και θέλουμε να το κρατήσουμε έτσι».

Ο εμπνευστής του σχολείου της γέφυρας θεωρεί ότι το μεγαλύτερό του επίτευγμα είναι η αλλαγή νοοτροπίας στους γονείς. Ότι, δηλαδή, τους έπεισε να επενδύσουν στη μόρφωση των παιδιών τους, γιατί έτσι μπορούν να τους προσφέρουν μια καλύτερη μοίρα.

«Ο δάσκαλός μας μάς λέει πως για να αντιμετωπίσεις τη φτώχεια, πρέπει να ανοίξεις το μυαλό σου και αυτό γίνεται μόνο με τη μόρφωση», είπε στην τοπική εφημερίδα ένας μαθητής του Σιάρμα.

Πηγή: LIFO. <https://www.lifo.gr/now/world/syglonistiko-sholeio-tis-gefyras> (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 6

Να διαβάσεις το κείμενο: «Το συγκλονιστικό σχολείο της γέφυρας» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να γράψεις τρεις πληροφορίες που άντλησες από το κείμενο, δύο ενδιαφέροντα στοιχεία, κατά την άποψή σου, και μία απορία που εξακολουθείς να έχεις, σε σχέση με αυτό:

 3

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΕΜΑΘΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1. ....
2. ....
3. ....

 2

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1. ....
2. ....

 1

ΑΠΟΡΙΑ ΠΟΥ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΩ ΝΑ ΕΧΩ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1. ....

2. Με βάση και τις φωτογραφίες του κειμένου, να περιγράψεις πώς είναι το σχολείο της γέφυρας στο Νέο Δελχί.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Τι ήταν αυτό που οδήγησε τον κύριο Σιάρμα να ιδρύσει το σχολείο κάτω από τη γέφυρα;

.....

.....

.....

4. Γιατί στο σχολείο αυτό οι εκπαιδευτικοί δεν παίρνουν καν παρουσίες;

.....
.....
.....

5. Να επικεντρωθείς στο παρακάτω απόσπασμα από το κείμενο. Σε ποια συμπεράσματα καταλήγεις, διαβάζοντας «μέσα στις γραμμές»; Να εξηγήσεις περισσότερο αναλυτικά.

Τον Σεπτέμβριο του 2019, τουλάχιστον 300 παιδιά φοιτούσαν στο «Δωρεάν σχολείο κάτω από τη γέφυρα», 120 αγόρια το πρωί και 180 κορίτσια το απόγευμα.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Να αναλύσεις, με δικά σου λόγια, το νόημα των παρακάτω αποσπασμάτων, με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε ολόκληρο το κείμενο.

Πρόταση

...χωρίς να έχουν την παραμικρή τύχη να ξεφύγουν από την προδιαγεγραμμένη μοίρα της φτώχειας...

Νόημα

.....
.....
.....
.....

Πρόταση

Ο δάσκαλός μας μάς λέει πως για να αντιμετωπίσεις τη φτώχεια, πρέπει να ανοίξεις το μυαλό σου και αυτό γίνεται μόνο με τη μόρφωση

Νόημα

.....
.....
.....
.....

7. Να γράψεις προτάσεις, χρησιμοποιώντας τις παρακάτω λέξεις του κειμένου. Να ζητήσεις βοήθεια και από το λεξικό σου!

εμπνευστής:

.....

αθέατος:

.....

αφανής:

.....

προδιαγεγραμμένη:

.....

εγχείρημα:

.....

8. Τα ρήματα του κειμένου βρίσκονται, κυρίως, σε χρόνο ενεστώτα, αόριστο ή παρατατικό. Να αντιγράψεις έξι προτάσεις από το κείμενο, συμπληρώνοντας τον ακόλουθο πίνακα:

Χρόνος	Προτάσεις-Παραδείγματα
Ενεστώτας	
Αόριστος	
Παρατατικός	

9. Να εξηγήσεις γιατί, σε αρκετά σημεία του κειμένου, χρησιμοποιείται ο ενεστώτας. Τι προσφέρει στον/στην αναγνώστη/αναγνώστρια η χρήση αυτού του χρόνου;

.....
.....
.....
.....

A series of 30 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

Η σχολική τσάντα που μιλάει**Τζιάνι Ροντάρι**

Κάθε βράδυ, ο γιος μου, πριν πάει για ύπνο, βάζει σε τάξη την τσάντα του. Ή, για να είμαι ακριβής, πετάει μέσα βιβλία, τετράδια, κασετίνες, γόμες και στυπόχαρτα, αλλά εκείνος, αυτή τη διαδικασία, τη λέει «τακτοποιώ την τσάντα μου». Και δεν ξέρει πως, μόλις κλείσουν τα μάτια του και τα γλυκά φαντάσματα του ύπνου αρχίσουν να χορεύουν γύρω απ' το μαξιλάρι του, τα αντικείμενα μες στη σάκα ζωντανεύουν, τεντώνονται, όπως κι εμείς κάθε πρωί, χαιρετιούνται κι αρχίζουν να μιλάνε. Το στυπόχαρτο* έχει τσαλακωθεί και θέλει να ισιώσει τα αυτάκια του στις τέσσερις άκρες και παραπονιέται:

- Αγαπημένοι μου φίλοι, σήμερα συναντήθηκα με όλα τα χρώματα. Ο αφέντης μας με γέμισε με ζητωκραυγές, για κάποιον Κόππι Φάουστο**, και μάλιστα τον έγραψε Κόππι, με ένα «πι». Κοιτάξτε με, σας παρακαλώ, μοιάζω με λίστα από εκλογικό κατάλογο!

- Παραπονιέσαι κι εσύ; επεμβαίνει το βιβλίο της Ιστορίας και Γεωγραφίας. Για κάνε μου τη χάρη και ρίξε μια ματιά στις σελίδες μου. Ο αγαπημένος μας τύραννος έβαλε μουστάκια με το σтиλό του στον Καρλομάγνο, πρόσθεσε ένα λοφίο στο καπέλο του Τζότο, και σχεδίασε μια μύγα στη μύτη του Χριστόφορου Κολόμβου. Ύστερα, τράβηξε μια γραμμή στην πορεία του ποταμού Πάδου και τον έκανε να φτάνει ως την Τεργέστη, κι ακόμα έφτιαξε μια γέφυρα από βάρκες ανάμεσα στη Σικελία και τη Σαρδηνία. Σωστή επανάσταση, σας λέω.

- Αυτό δεν είναι τίποτε, μουρμουρίζει το βιβλίο της Γλώσσας. Δείτε, παρακαλώ, προσεκτικά τη σελίδα 45: όλα τα «Ο» έχουν βαφτεί κόκκινα, όλα τα «Α» πράσινα, όλα τα «Ε» κίτρινα. Στη σελίδα 57, ποιος ξέρει γιατί, ο νεαρός μας έχει σχεδιάσει το κεφάλι ενός φιδιού, που το σώμα του διασχίζει τη σελίδα 58 και 59 και η ουρά του καταλήγει στη σελίδα 60. Είναι, λέει, ένας κροταλιάς. Ίσως γι' αυτό να τον έχει γεμίσει με κουδουνάκια.

- Δείτε πώς έχει μασήσει την ωραία μου άκρη, λέει το σтиλό.

- Έχει ξεφλουδίσει όλο μου το καφέ χρώμα, παραπονιέται το μολύβι.

Εγώ, που είμαι ο πατέρας του ενόχου, τα ακούω όλα αυτά μπερδεμένος. Θα 'θελα να ξυπνήσω τον γιο μου και να τον βάλω να ακούσει πώς μιλάνε γι' αυτόν, αλλά, ακριβώς εκείνη τη στιγμή, η τσάντα ανοίγει και δύο τετράδια, ένα με γραμμές κι ένα με τετραγωνάκια, έρχονται, σαν επιτροπή, να μου παρουσιάσουν, με επισημότητα, τα αιτήματά τους.

- Εσείς, πιθανόν, να μη φταίτε, μού λέει ευγενικά το τετράδιο με τα τετραγωνάκια. Σε κάθε περίπτωση, αυτά είναι τα αιτήματά μας. Σας παρακαλούμε να τα μεταβιβάσετε στον γιο σας.

* *στυπόχαρτο*: ειδικό απορροφητικό χαρτί, που χρησιμοποιείται, για να στεγνώνει το μελάνι.

** *Φάουστο Κόππι* (1919-1960): θρύλος αθλητής της ιταλικής ποδηλασίας

Μου δίνουν ένα γραμμένο φύλλο χαρτί και ξαναμπαίνουν στην τσάντα. Το φύλλο λέει: «Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι διαμαρτυρόμαστε, έντονα, για τις αγριότητες, που ζούμε καθημερινά. Και ζητούμε τα εξής:

- 1) Το αφεντικό μας να σταματήσει να μάς γεμίζει «ζήτω», σχέδια, ψεύτικα μουστάκια και άλλα παράνομα σχέδια, όσα, δηλαδή, δεν προβλέπει το σχολικό πρόγραμμα.
- 2) Να υποσχεθεί την ακεραιότητα των στιλό και των μολυβιών και να σταματήσει να μασάει τις άκρες τους.
- 3) Τα μαρκαδοράκια να μπαίνουν στην κασετίνα και όχι πεταμένα άτακτα, ανάμεσα στα υπόλοιπα πράγματα. Ακόμα και σήμερα το πρωί, το βιβλίο της Γεωγραφίας τραυματίστηκε από αδέσποτο μαρκαδοράκι.

Αν τα αιτήματά μας δεν ικανοποιηθούν, θα κάνουμε τα πάντα, ώστε το αφεντικό μας να μείνει στην ίδια τάξη.

Υπογραφή:

το *Πρόχειρο*,

το *Τετράδιο των Μαθηματικών*,

το *Τετράδιο των εργασιών*,

το *Μολύβι*

και τα λοιπά και τα λοιπά».

Αύριο το πρωί, θα βάλω τον γιο μου να διαβάσει αυτό το φύλλο. Ελπίζω να μη χρειαστεί να ξανακούσω τέτοιου είδους παράπονα.

Πηγή: *Παραμύθια Σαν Πλατύ Χαμόγελο, Εκδόσεις Μεταίχμιο (διασκευή)*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 7

Να διαβάσεις το κείμενο: «Η σχολική τσάντα που μιλάει» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Για ποιους λόγους διαμαρτύρονται τα αντικείμενα της σχολικής τσάντας;

....
----

2. Να γράψεις τι έκανε ο μαθητής στο βιβλίο της Ιστορίας και της Γεωγραφίας.

....
----

3. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ο τίτλος του κειμένου είναι: «Η σχολική τσάντα που μιλάει»;

....

Εσύ, ποιον άλλον τίτλο θα έδινες στο κείμενο;

--

4. Να αριθμήσεις τις προτάσεις, από το 1 μέχρι και το 6, για να τοποθετηθούν οι πληροφορίες του κειμένου σε χρονική σειρά, δηλώνοντας «τι έγινε πρώτα» και «τι μετά»:

	Μετά, τα αντικείμενα δίνουν στον πατέρα ένα κείμενο διαμαρτυρίας, για τον γιο του.
	Ένα βράδυ, κάποια από τα αντικείμενα της τσάντας λένε τα παράπονά τους για το πώς τους συμπεριφέρεται ο μαθητής της ιστορίας.
	Κάθε βράδυ, ο ιδιοκτήτης της τσάντας ρίχνει σε αυτήν τα σχολικά του αντικείμενα.
	Ο πατέρας εύχεται ο γιος του να αλλάξει συμπεριφορά, όταν θα του δώσει τα αιτήματα των αντικειμένων της τσάντας.
	Αν δεν ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους, τα αντικείμενα απειλούν ότι θα κάνουν τα πάντα, ώστε το αφεντικό τους να μείνει στην ίδια τάξη.
	Τα αντικείμενα της τσάντας ζωντανεύουν και αρχίζουν να μιλούν, μόλις κοιμηθεί ο μαθητής.

5. Να γράψεις ποιος αφηγείται την ιστορία και σε ποιο πρόσωπο:

.....
.....

Στη συνέχεια, να μετατρέψεις τα ρήματα της παραγράφου: [Εγώ, που είμαι ο πατέρας .... τα αιτήματά τους.], στο τρίτο πρόσωπο, αρχίζοντας έτσι:

Αυτός, που είναι ο πατέρας του ενόχου, ...

.....
.....
.....

Σε ποιο πρόσωπο γίνεται τώρα η αφήγηση; Τι αλλάζει;

.....
.....
.....

6. Ποιος δεν παρουσιάζεται «φανερά» στην ιστορία; Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ο Ροντάρι το έχει επιλέξει αυτό;

.....
.....
.....

7. Σε μία φανταστική ιστορία συμβαίνουν πράγματα που δύσκολα τα πιστεύει κανείς. Να γράψεις τρία στοιχεία, που αποδεικνύουν ότι η ιστορία που διάβασες είναι φανταστική.

1 .....
.....

2 .....
.....

3 .....
.....

8. Κάποιο βράδυ, όταν σε πήρε ο ύπνος, τα αντικείμενα της δικής σου σχολικής τσάντας, άρχισαν να συζητούν. Τι, άραγε, να είπαν μεταξύ τους;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Σε όλο το κείμενο, να υπογραμμίσεις λέξεις ή φράσεις που δείχνουν πότε συμβαίνουν τα γεγονότα στην ιστορία. Μετά, να ξαναδιαβάσεις την πρώτη παράγραφο, χωρίς τις λέξεις και τις φράσεις που υπογράμμισες. Τι παρατηρείς;

.....

.....

.....

10. Ο Ροντάρι, ένας από τους γνωστότερους συγγραφείς για παιδιά, χρησιμοποιεί διάφορα σχήματα λόγου, όπως: παρομοιώσεις, προσωποποιήσεις, μεταφορές. Αφού εντοπίσεις σχήματα αυτά, να γράψεις από ένα παράδειγμα, εξηγώντας με δικά σου λόγια τον ρόλο τους στο κείμενο:

Παρομοίωση:.....

.....

Ο ρόλος της:

.....

Προσωποποίηση:.....

.....

Ο ρόλος της:

.....

Μεταφορά:.....

.....

Ο ρόλος της:

.....

11. Να σημειώσεις, δίπλα από κάθε πρόταση (Κ), αν πρόκειται για κυριολεξία και (Μ), αν πρόκειται για μεταφορά.

Το άλογο τρέχει.	(.....)		Έφαγα τούμπα.	(.....)
Έβαλε τα κλάματα.	(.....)		Βάζω τα ρούχα στη ντουλάπα.	(.....)
Ταξιδεύει με το τρένο.	(.....)		Έρχεται καταιγίδα.	(.....)
Ο Γιάννης φουσκώνει μπαλόνι.	(.....)		Τι άρωμα φοράς;	(.....)
Πού ταξιδεύει ο νους σου;	(.....)		Θα έρθεις στην εκδρομή;	(.....)

12. Να σημειώσεις δίπλα από κάθε πρόταση (ΠΑΡ), αν πρόκειται για παρομοίωση και (ΠΡΟ), αν πρόκειται για προσωποποίηση.

Ο άνεμος έκανε βόλτες στα δρομάκια της πόλης	(.....)		Ο Κώστας τρέχει λες και είναι λαγός.	(.....)
Το δέντρο κουβέντιαζε με το χελιδόνι.	(.....)		Τα αστέρια συζητούσαν με τον Άρη.	(.....)
Λάμπει όπως τον ήλιο.	(.....)		Τρέχει σαν άλογο.	(.....)
Ο Γιάννης κολυμπά σαν δελφίνι.	(.....)		Περπατάει σαν χελώνα.	(.....)

13. Να βρεις πέντε κύρια ουσιαστικά και πέντε κοινά ουσιαστικά, από το κείμενο του Ροντάρι, και να τα γράψεις, αναλόγως, σε μία από τις δύο παρακάτω κατηγορίες:

Κύρια:

.....

.....

Κοινά:

.....

.....

14. Να βάλεις σε αλφαβητική σειρά τις παρακάτω λέξεις:

τσάντα	Γεωγραφία	Ιστορία	στυπόχαρτο	μολύβι	σιλό
σχέδιο	χρώματα	ζωγραφιά	πινέλο	μπογιές	μαρκαδόρος

Αφηγούμαστε με εικόνες!

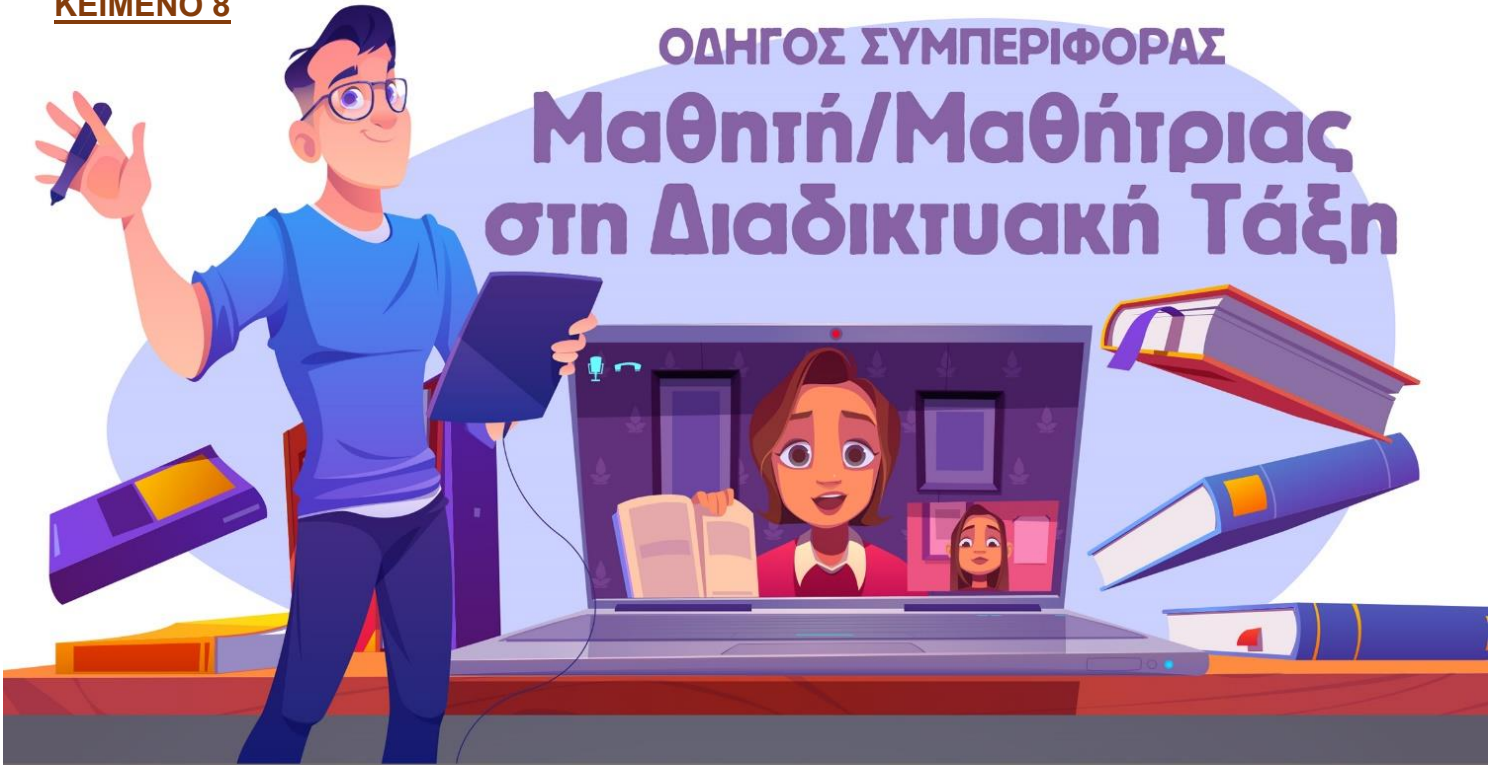
- Με βάση τις δύο παρακάτω εικόνες, άρχισε και συνέχισε μια ιστορία, δίνοντας ένα δικό σου τέλος (προφορικά).
- Ζωγράφισε το τέλος αυτό στο τρίτο κουτάκι, ώστε η ιστορία να έχει αρχή, μέση και τέλος.
- Αφηγήσου ολόκληρη ιστορία στην ομάδα σου (προφορικά).
- Γράψε, τώρα, την ιστορία που αφηγήθηκες.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page. A large, empty rounded orange box is located at the bottom right of the page, overlapping the dotted lines.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ Μαθητή/Μαθήτριας στη Διαδικτυακή Τάξη

Χώρος Εκπαίδευσης

Διάλεξε έναν χώρο στο σπίτι, που να είναι κατάλληλος για την εκπαίδευσή σου στη διαδικτυακή τάξη. Κράτησε το φόντο ουδέτερο, χωρίς να φαίνονται προσωπικές πληροφορίες σου.

Έγκαιρη Προσέλευση

Συνδέσου έγκαιρα στο διαδικτυακό σου μάθημα. Φρόντισε να είσαι προετοιμασμένος/η για το μάθημά σου και έλεγξε τη συσκευή και τη σύνδεσή σου.

Σσσσς...!

Βάλε σε σίγαση το μικρόφωνό σου. Ενεργοποίησε το, εάν έχεις λάβει τον λόγο να μιλήσεις.

Μη λήψη φωτογραφιών

Μην βγάζεις στιγμιότυπα οθόνης ή φωτογραφίες του/της εκπαιδευτικού ή των συμμαθητών/συμμαθητριών σου, κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Συμμετοχή

Επικεντρώσου στο μάθημα με προσοχή, συμμετέχοντας ενεργά και δημιουργικά. Η διαδικτυακή τάξη έχει τις ίδιες απαιτήσεις με τη σχολική τάξη.

Εμφάνιση

Φρόντισε να είσαι ευπρεπώς ντυμένος/η, αποφεύγοντας οτιδήποτε στην εμφάνισή σου θεωρείται ακατάλληλο για το σχολείο.

Ζήτησε βοήθεια

Μην διστάσεις να επικοινωνήσεις με τον /την εκπαιδευτικό σου, ζητώντας βοήθεια, όταν και όπου χρειάζεσαι.

Σεβασμός

Σεβάσου τις απόψεις των άλλων και απέφυγε εκφοβιστικές ή άλλες ενοχλητικές συμπεριφορές, που μπορεί να προσβάλουν ή να πληγώσουν!

Διασκέδασέ το!

Απόλαυσε τον νέο τρόπο μαθήματος! Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι για όλους/ες μια νέα μαθησιακή εμπειρία και μπορεί να χρειαστεί χρόνος προσαρμογής...

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση
Δευκόλινα «Συνδέοντας την Ευρώπη»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 8

Να διαβάσεις το κείμενο: «Οδηγός συμπεριφοράς μαθητή/μαθήτριας στη διαδικτυακή τάξη» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να κυκλώσεις τον βασικό κειμενικό τύπο του κειμένου. Να αιτιολογήσεις, στη συνέχεια, την απάντησή σου:

A. αφήγηση

B. περιγραφή

Γ. οδηγίες

Δ. επιχειρήματα

2. Να απαντήσεις τις παρακάτω ερωτήσεις, που αφορούν στο κείμενο:

➤ Το κείμενο αυτό είναι ενδιαφέρον για σένα; Να δικαιολογήσεις την άποψή σου.

➤ Γιατί, νομίζεις, χρειάστηκε να ετοιμαστεί αυτός ο οδηγός για τους/τις μαθητές/μαθήτριες; Σε ποιες ηλικίες είναι δυνατόν να απευθύνεται;

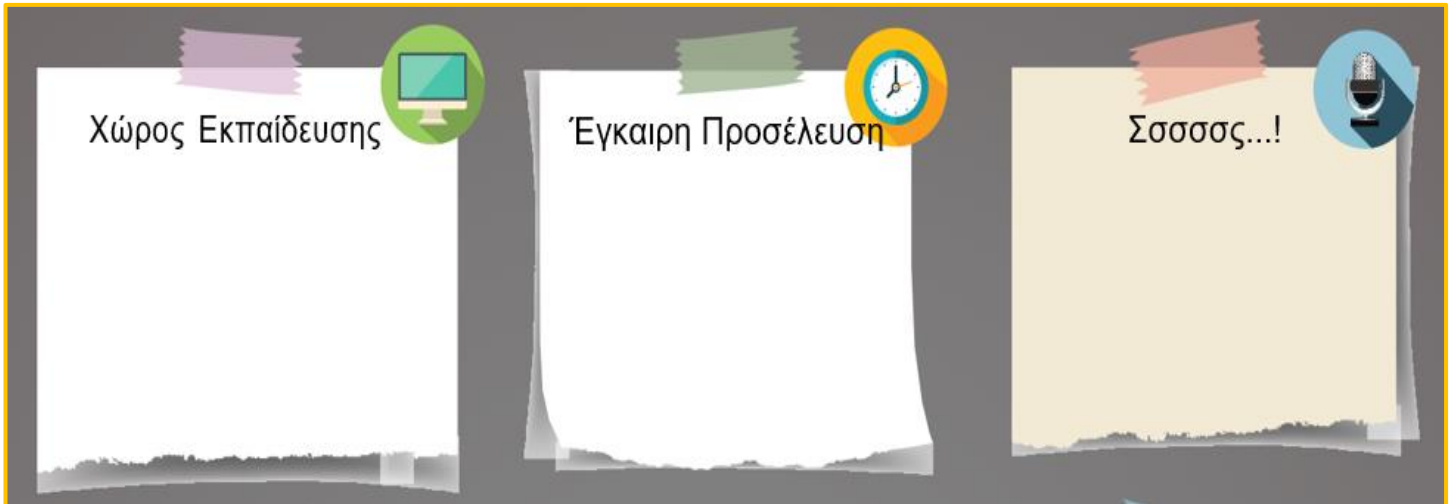
➤ Το κείμενο αυτό είναι πολυτροπικό; Ναι ή όχι; Να δικαιολογήσεις την άποψή σου.

3. Να μετατρέψεις το κείμενο: «Οδηγός συμπεριφοράς μαθητή/μαθήτριας στη διαδικτυακή τάξη», σε συνεχές κείμενο:

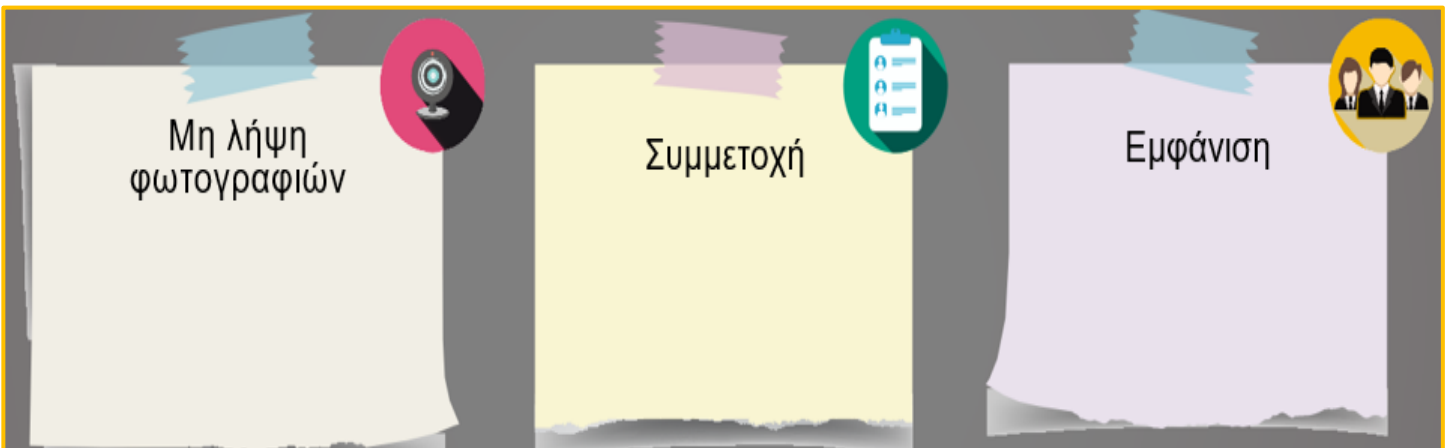
4. Τα ρήματα, στον συγκεκριμένο Οδηγό, είναι γραμμένα στο δεύτερο πρόσωπο ενικού αριθμού (δηλαδή, στο «εσύ»).

Στη συνέχεια, να κάνεις τις παρακάτω αλλαγές:

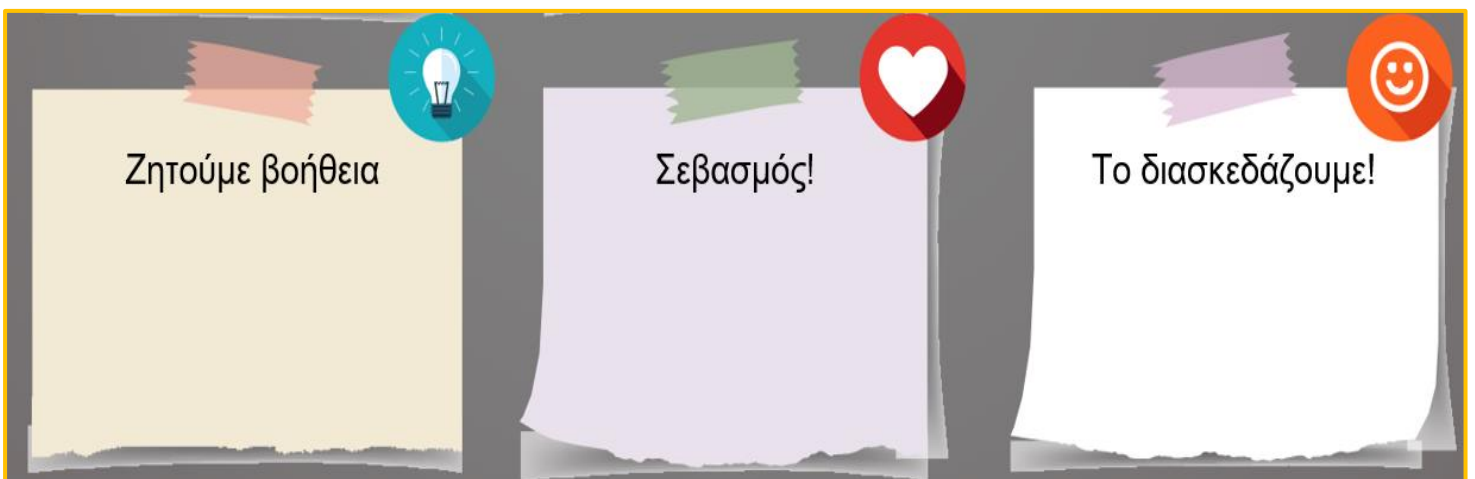
❖ Να γράψεις ξανά τις εξής συμβουλές, στο δεύτερο πρόσωπο πληθυντικού αριθμού (δηλαδή, στο «εσείς»):

❖ Να γράψεις ξανά τις συγκεκριμένες αυτές συμβουλές, στο πρώτο πρόσωπο ενικού αριθμού (δηλαδή, στο «εγώ»):

❖ Να γράψεις ξανά τις συμβουλές αυτές, στο πρώτο πρόσωπο πληθυντικού αριθμού (δηλαδή, στο «εμείς»):

ΠΛΕΓΜΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ (εργαλείο για σύγκριση κειμένων)

Τίτλος Κειμένου	Τύπος/Είδος	Γλωσσικά Στοιχεία	Πολυτροπικά Στοιχεία	Θέμα
Πέρασε το καλοκαίρι				
Το «Σχολείο του Δάσους» στη Λέσβο				
Μια συνηθισμένη ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους»				
Το μαγικό ΔΑΧΤΥΛΟ				
Ασυνήθιστα σχολεία που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο				
Το συγκλονιστικό σχολείο της γέφυρας				
Η σχολική τσάντα που μιλάει				
Οδηγός συμπεριφοράς μαθητή/μαθήτριας στη διαδικτυακή τάξη				

Πολύστοιχη
Κεϊμ